

ΕΥΡΥΣΘΕΝΗΣ ΓΚΙΖΑΣ

ΕΥΡΥΣΘΕΝΗΣ ΓΚΙΖΑΣ

ΟΙ Ἕλληνες καλλι-
τέχνη εἶνε ἔκθετα τέ-
χνη. Ἡ μήτηρ των ἡ
Ἑλλὰς μόλις γεννη-
θέντα καὶ δεχθέντα εἰς
τὸ στήθος τὴν ἀρωμα-
τικὴν αὔραν τῶν τερ-
πνῶν τοπειῶν τῆς γεν-
νεθλίου γῆς, τὰ ρίπτει
μακράν της με ὅλην της
τὴν σκληρότητα μὴ ἀρ-
νουμένη καὶ αὐτὰ τὰ
ἐξοδα τῆς ἀπαγωγῆς!..
Ἐν τούτων εἶνε καὶ ὁ
Γκίζας· διπλοῦν ὀρφα-
νόν. Ἀπὸ τοῦ Χατζη-
κώστα μετετέθη εἰς τὴν

Ἑσπερίαν. Καὶ εἰς ἀμφοτέρωτα ἔκθετον. Ἄλλ' ἡ Μοῦσα, ἥτις ἔχει τὸν
πόνον εἰς τὰ στήθη τὸν περιεπτύχθη καὶ τὸν ἐνεκολπώθη, σήμερον δὲ
ὁ νεαρὸς Γκίζας εἶνε τὸ τέκνον τῆς Εὐτυχίας. Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις
τῷ 1863. Ὁ πατὴρ του ἦτο Διευθυντὴς τοῦ Ὁρφανοτροφείου, ὅπου
μετὰ θάνατον περιελήφθη ὁ υἱὸς του ὡς ὀρφανόν!... — Τί φυσικώ-
τερον!... — Δὲν εἶχεν εἰσελάσει εἰς τοὺς ἐφήβους καὶ ἤδη ἡ ἀνταύ-
γεια τῆς τοῦ ἐντός του κεκρυμμένου πυρσοῦ ἤρχιζε νὰ φωτίζῃ τὸ εὐρὺ
μέτωπον τοῦ παιδός. Καὶ εἶχε πράγματι εὐρὺ μέτωπον, πάλλευκον, ὡς
ἀλλάστρος λεῖον, ἐφ' οὗ οἱ τόνοι εὐκόλως νὰ συμπλέκωνται καὶ νὰ
ὀρχῶνται. Δύο μέλανες ζωχοὶ ὀφθαλμοὶ κάτωθεν, προεμήνουον εὐφυᾶ
φύσιν. Ῥίς εὐθεῖα, χεῖλη πλατέα, ὅπως συλλαμβάνωσι τὸν αὐλὸν καὶ
τὸν χειρίζονται ὡς στρατιώτης τὸ ὄπλον του. Ὁ νῦν Διευθυντὴς τοῦ
Ὁρφανοτροφείου τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ Ὠδεῖον. Ἐντεῦθεν ἀρχεται τὰ

στάδιον. Δι' ἀλμύτων ὑπερεπήδα τὰς τάξεις, πάντοτε ἐπαίνουόμενος καὶ θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν καθηγητῶν του καὶ ὅλα αὐτὰ μὲν ἐν μικρὸν τε-
μάχιον ξύλου, μὲ ἓνα αὐλόν, ἐξ ὧν ὑπάρχουσιν ἑκατομύρια εἰς τὸν
κόσμον ! . . .

Ἐμεινε τέσσαρα ἔτη ἐν τῷ παρ' ἡμῖν Ὁδείοῳ, ὅτε μιᾷ ἡμέρᾳ ὁ κ.
Ῥενιέρης διαγνοὺς τὴν εὐφυίαν τοῦ νεανίου, συνίστησι τῷ μεταστάντι
Λομβάρδῳ, ὑπουργῷ, τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑσπερίαν. Τῷ
1883 ἀποβιβάζεται ὁ Εὐρυσθένης Γκιζας εἰς τὰς ψυχρὰς ἀκτὰς τοῦ
Βορρᾶ καὶ ἐκεῖθεν ἐντὸς 32 ὥρων σιδηροδρομικῆς πορείας εἰς τὴν θερ-
μαινομένην μὲ τὸ πῦρ τῆς Τέχνης Βιέννην. Ὡς ἀπέψηγμένος καὶ πε-
πηγὼς ἐδραμε νὰ θερμανθῇ, προσεκολλήθη εἰς τὴν ζωογόνον ἐκείνην
πυράν. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ὁδεῖον τῆς πρωτεύουσας τῆς Αὐστρίας. Ἐν-
ταῦθα διατρέχει τὸ δεῦτερον τμήμα τοῦ ἐνδόξου του σταδίου. Οἱ κα-
θηγηταὶ τῆς σχολῆς ταύτης ἀρχῆθην συνεπάθησαν καὶ ἡγάπησαν τὸν
Ἕλληνα πλαγιαυλητὴν. Εἶνε ἄλλως ὁ κ. Hellmesberger σφόδρα τῆς
Ἑλλάδος φίλος καὶ τῷ ἐκεῖ σπουδάζοντι κ. Ἀλκ. Ἀνεμογιάννῃ διὰ
τὴν εὐφυίαν καὶ ἑλληνικὴν ιδιότητα τὰ αὐτὰ συμπαθείας δείγματα δει-
κνύων. Ἡ μουσικὴ σχολὴ τῆς Βιέννης, εἶνε ἐκ τῶν ἀρίστων ἐν Βιέννῃ·
ἴσως μόνον τὸ Conservatoire τῶν Παρισίων φθάνει τὰς ὑψηλὰς ἐπάλξεις
τοῦ θαυμασίου τούτου τῶν Μουσῶν διδασκαλείου. Ἡ ἀπὸ τοιαύτης
σχολῆς ἀνάδειξις καὶ ἐκτίμησις, εἶνε τὸ ἀσφαλέστατον τεκμήριον, τὸ
μᾶλλον ἐπιζήλον πιστοποιητικὸν διὰ πάντα νεαρὸν μουσικόν. Ὁ κ.
Γκιζας τίποτε περιπλέον δὲν ἤθελεν, ὅταν δὲ τῷ ἐνεχείρισαν τὸ ἀργυ-
ροῦν μετᾴλλον καὶ παμψηφεί ἐν ἐπευφημίαις, ἀνεκηρύχθη ὁ πρῶτος
τυχὼν τοῦ ἀριστείου κατὰ τὰς ἐξετάσεις, ἧτο ἥδη ἱκανοποιημένος καὶ
δὲν ἠδύνατο νὰ ποθήσῃ λαμπρότεραν μαρτυρίαν.

Ἡ παρέλασίς του διὰ Τεργέστης, Ὁδησσοῦ, Ἀθηνῶν καὶ Κερκύρας
εἶνε εἰς θρίαμβος διηγετική. Πανταχόθεν ἐσύναζε δάφνας καὶ ἐπλήρου
τὸ χρυσότευκτον ἄρμα του. Νέος συμπαθής, μὲ παράστημα εὐσταλές, κομ-
ψός, λευκὸς ὡς χιών καὶ ἀβρὸς ὡς νεῖνις, ἤρκει ν' ἀναβῇ ἐπὶ τῆς σκη-
νῆς, διὰ ν' ἀντηχήσῃ ἡ αἰθουσα εἰς παταγώδη χειροκροτήματα. Ἐν
Τεργέστη καὶ ἐν Ὁδησσῷ δύο ἀργυροὶ μὲ χρυσὸν πεποικιλμένοι στέφανοι
κατετέθησαν εἰς τοὺς πόδας του. Οἱ ἐν τῇ ξένῃ Ἕλληνες διέβλεπον ἐν

τῷ πόνῳ τῆς καρδίας των εἰς τὴν σγουρήν του ἐκείνην ὑπερήφανον κόμην τὴν νεκρανάστασιν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐν Ἀθήναις ἦλθε κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ οἱ κάτοικοι κατεγίνοντο φαίνεται εἰς τὰς ἐσπερίδας των καὶ δὲν ἠυκαίρουν κατ' ἄρχας ν' ἀκροασθῶσι τῶν μελῶν τοῦ αὐλοῦ του, ἀλλὰ ταχέως τὰ πάχη διελύθησαν, ἡ ἀξία του διεσαλπίσθη διὰ τοῦ τύπου καὶ ἀθρόον τὸ κοινὸν κατεπλήρου τὴν μικρὰν αἴθουσαν τοῦ ἐγ-χωρίου Ὠδείου. Ὅταν κατὰ τὴν τελευταίαν του συναυλίαν ἐξετέλεσε τὸ «Gute Nacht mein Herzliches Kind», ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξέπεμπον ψεκάδας, δρόσον ἀναπεμπομένην ἀπὸ ὀφθαλμοὺς συγκεκινημένους, ἀπὸ ψυχᾶς μαγευμένας.

Ἦτο ἡ Κίρκη ἐπὶ τῆς σκηνῆς;

Ἦτο εἰς Ἑλλήν, ἔν εὐγενὲς τέκνον τῆς γῆς ταύτης, ἥτις καθ' ἐκάστην μᾶς συντρίβει μὲ τὴν ἀπογοήτευσιν.

Ἄλλ' αἱ ψεκάδες προμηνύουσι βροχὴν!

Ὁ Γκιζας ἔχει πνεύμονας ἰσχυροὺς, διὰ τοῦτο οἱ τόνοι οὓς ἐκπέμπει εἶνε οὐχὶ μόνον γλυκεῖς, ἀλλὰ καὶ παρατεταμμένοι. Πολλάκις ἐπὶ δευτερόλεπτα συνεκράτει τὸν ἦχον, προξενῶν μίαν ἡδυπαθεῖ ἀγωνίαν εἰς τὸ ἀκροατήριον. Πολλοὶ τόνοι ἀνεδίδοντο καὶ μᾶλλον ἐξεσφενδονίζοντο ὥς ἂν ἐντὸς τοῦ αὐλοῦ ἐνετίθετο πυρῆτις, δυναμίτις ἢ ἄλλη τις ἐκρηκτικὴ ὕλη. Ἦσαν σπινθῆρες καὶ ὄχι μέλη.

Ἐν μιᾷ ἐνταῦθα συναυλίᾳ τοσοῦτον κατενθουσιάσθη ὁ χρυσοῦ ἀφθονῶν κ. Στεφάνοβιχ, ὥστε ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν καὶ τῷ ἀνεκοίνωσεν, ὅτι τῷ χορηγεῖ τὰ μέσα, ὅπως ἐπὶ δύο ἔτη τελειοποιηθῇ ἐν Παρισίοις.

Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡ Τύχη ἀκτινοβόλος!

Τὸν ἐναγκαλίζεται καὶ μᾶς τὸν ἀρπάζει!

Ὡ, εὐχλεὲς τέκνον. Ἰδοὺ σοὶ ἀνοίγεται καὶ τὸ τρίτον τμήμα τοῦ σταδίου τῆς ἀναπτύξεώς σου, ἡ Πατρίς σου θὰ σέ ἐνθυμῇται καὶ ὅταν ποτὲ ἄλλοτε ἐπιστρέψῃς, ὥσως φιλοτιμηθῇ καὶ σοῦ πλέξῃ κανένα στέφανον καλλίτερον ἀπὸ τὸν ἐν Κερκύρᾳ, ὅπου τὰ φύλλα τῆς δάφνης συνεκρατοῦντο μὲ ὀλίγον σῆγμα 10 λεπτῶν!